

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 171/2024-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ladislavom Törökom, advokátom, Šafárikova 8, Rožňava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresný súd Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3C/29/2020 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 3C/29/2020) takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3C/29/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3C/29/2020 konal bez zbytočných prieťahov.
- Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **2 000 eur**, ktoré mu **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania 856,75 eur a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

- Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 171/2024-14 z 19. marca 2024 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa

domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej aj „mestský súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Tiež navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov a priznal mu primerané finančné zadostučinenie vo výške 4 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z opakovane podanej ústavnej sťažnosti a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ sa ako žalobca domáhal zaplatenia sumy 1 800 eur s príslušenstvom proti žalovanej [REDAKOVANÉ], a to návrhom na vydanie platobného rozkazu v tzv. upomínacom konaní podanom na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „upomínací súd“) 9. marca 2020. Sťažovateľ ešte vo svojej prvej ústavnej sťažnosti uviedol, že upomínací súd po vydaní platobného rozkazu sp. zn. 19Up 457/2020 z 3. apríla 2020 a podanom odpore žalovanou postúpil vec 18. apríla 2020 na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Bratislava I [(ďalej aj „okresný súd“); pôvodne príslušný na konanie do 1. júna 2023, pozn.]. Zdôrazňujúc skutočnosť, že od postúpenia veci uplynuli takmer štyri roky, sťažovateľ poukazuje na to, že vo veci nebolo dosiaľ nariadené ani jediné pojednávanie.

2.1. Prvú ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 630/2022-12 z 30. novembra 2022 odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť. V poradí druhá ústavná sťažnosť sťažovateľa je obsahovo koncipovaná veľmi stroho vo vzťahu k opisu priebehu napadnutého konania. K právnej a faktickej zložitosti veci sťažovateľ uvádza, že predmetom konania je jeho nárok na zaplatenie poistného plnenia, čo je bežná agenda všeobecných súdov. Obsahovo totožne s prvou ústavnou sťažnosťou konštatuje absolútnu nečinnosť mestského súdu v napadnutom konaní. Argumentačne sa zameriava hlavne na vyjadrenie svojho nesúhlasu s názormi ústavného súdu prezentovanými v jednotlivých bodoch odôvodnenia uznesenia sp. zn. IV. ÚS 630/2022 (bod VI ústavnej sťažnosti, pozn.), k čomu sa ústavný súd vyjadril v uznesení č. k. I. ÚS 171/2024-14 z 19. marca 2024 v bode 9.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podstatou sťažnostnej argumentácie sťažovateľa je poukázanie na to, že počas takmer štyroch rokov okresný súd a neskôr mestský súd vôbec nekonal a nenariadil ani jedno pojednávanie. Sťažovateľ žije neustále v právnej neistote a nečinnosť vo veci konajúceho súdu mu spôsobila aj finančné problémy, keďže si žalobou uplatňuje nárok na poistné plnenie za spôsobenú škodu na jeho majetku.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV 61/2024 k obsahu ústavnej sťažnosti, o ktoré ho požiadal ústavný súd ešte vo fáze jej predbežného prerokovania [v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]

uviedol, že od novembra 2022 do 19. januára 2024 nebol v predmetnom konaní vykonaný žiadny úkon. Zákonný sudca uviedol, že vec mu bola pridelená 11. januára 2023, v dôsledku čoho sa nemôže vyjadriť komplexne k námietkam sťažovateľa. Po tomto dátume vo veci nebol zo strany zákonného sudcu vykonaný žiadny úkon. Vzhľadom na dokončený procesný postup v zmysle § 167 Civilného sporového poriadku bude ďalším úkonom vo veci nariadenie termínu pojednávania, ktoré dosiaľ nebolo nariadené z objektívnych dôvodov. Zákonný sudca ďalej uvádza, že po vymenovaní do funkcie sudcu v čase prevzatia súdneho oddelenia 3C na Okresnom súde Bratislava I v januári 2023 (dnes oddelenie 56C na Mestskom súde Bratislava IV) mu bolo pridelených viac ako 260 nerozhodnutých a viac ako 380 nevybavených spisov, resp. vyše 500 spisov celkovo, pričom neskôr mu boli okrem nového nápadu prerozdelené aj ďalšie spisy. V takejto situácii objektívne nie je možné všetky veci vybavovať priebežne, z uvedených spisov približne 60 napadlo v roku 2015 a skôr a približne 170 (!) bolo starších, ako je dotknuté konanie. Ku dnešnému dňu má ako zákonný sudca stále ešte približne 115 až 120 nerozhodnutých vecí starších, ako je dotknuté konanie. Uviedol, že rozumie frustrácii sťažovateľa z pomalého postupu súdu v tejto veci a tento stav je i z jeho pohľadu neakceptovateľný. Ako sudca však pokladá za nevyhnutné riešiť spisy primárne podľa roku ich nápadu, a preto je jeho snahou v prvom rade rozhodovať staršie veci. Situáciu sa snaží riešiť najlepšie, ako sa dá, ale táto snaha má objektívne kvantitatívne limity. Taktiež rozumie, že vec sa javí ako relatívne jednoduchá, avšak stále ide o sporovú vec, ktorá vyžaduje nastudovanie a nariadenie pojednávania, pričom toto konštatovanie rovnako platí pre veľkú väčšinu ostatných starších spisov v oddelení. Bez ohľadu na postup súdu však nerozumie, prečo sa sťažovateľ pred podaním sťažnosti na ústavný súd žiadnym spôsobom neobrátil na tunajší súd a nepožiadal ho o konanie vo veci, a to napriek tomu, že presne na takýto postup bol vyzvaný práve ústavným súdom pri odmietnutí jeho predošlej sťažnosti. V závere dodal, že s ohľadom na opakovane podanú ústavnú sťažnosť bude pojednávanie vo veci nariadené v krátkej dobe po návrate spisu z ústavného súdu, a to bez ohľadu na jeho rozhodnutie.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci

Frydlander v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96, a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

8. Ústavný súd dáva do pozornosti, že aplikácia ním posudzovaných kritérií je oveľa jednoduchšia v prípadoch, v ktorých zistil, že súd bol celkovo nečinný a vo veci neuskutočnil žiadne úkony (I. ÚS 135/2023).

9. Z hľadiska povahy veci ústavný súd rezultuje, že napadnuté konanie nie je právne zložité. Právna ani skutková zložitosť veci nie je indikovaná, keďže v napadnutom konaní sa ešte neuskutočnilo ani prvé pojednávanie. V správaní sťažovateľa neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania.

10. Bez potreby podrobných analýz je pre ústavný súd podstatné, že mestský súd ku dňu podania ústavnej sťažnosti, ako aj jej prerokovania v napadnutom konaní nevykonal žiadne súdne pojednávanie. Aktivita okresného súdu sa po postúpení veci upomínacím súdom (marec 2020) obmedzila na zaslanie vzájomných podaní stranám sporu a následne od novembra 2022 nebol vo veci uskutočnený žiadny procesný úkon.

11. V súvislosti s obranou mestského súdu ústavný súd napriek pochopeniu organizačných a personálnych ťažkostí pripomína, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v kontexte ustálenej rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva ani rozhodovacej praxe ústavného súdu v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prietahom v konaní. Ústavný súd vníma problém nadmernej zaťaženia všeobecných súdov, avšak zároveň poukazuje na to, že je úlohou zmluvných štátov nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli súdy schopné zaručiť každému právo na rozhodnutie v primeranej lehote (rozsudok Veľkej komory vo veci Sürmeli proti Nemecku z 8. 6. 2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129). Chronické, resp. dlhotrvajúce preťaženie súdov nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania (Probstmeier proti Nemecku z 1. 7. 1997, sťažnosť č. 20950/92, bod 64).

12. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prietahy spočívajúce v nečinnosti mestského (a predtým okresného) súdu, ktorými došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže napadnuté konanie nie je právoplatne skončené a vo veci nie je ani nariadený termín pojednávania, ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v ňom bez zbytočných prietahov (body 1 a 2 výroku tohto nálezu).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

13. Sťažovateľ si v petite ústavnej sťažnosti uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 eur. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia priznaného sťažovateľovi, vychádzajúc zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, ústavný súd prihliadal primárne na celkovú dĺžku napadnutého konania vedeného pred

mestským súdom, resp. okresným súdom (od apríla 2020) v trvaní 4 rokov, ako aj na predmet súdneho sporu a jeho hodnotu (1 800 eur) a na procesnú „aktivitu“ sťažovateľa po vydaní odmietajúceho uznesenia ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené považoval za spravodlivé priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu) a vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovieť (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

14. Ústavný súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia 856,75 eur (bod 4 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2024 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 343,25 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 13,73 eur, t. j. spolu 713,96 eur [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Priznanú odmenu zvýšil o 20 % DPH, ktorej je právny zástupca sťažovateľa platiteľom (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

15. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu